

LITERATUUR

In deze rubriek wordt u geïnformeerd over nieuwe literatuur op het gebied van terrariumverzorging en de systematiek van slangen. Ook kan (op speciaal verzoek) af en toe een literatuuroopgaaf geplaatst worden over de determinatie van de slangen van een bepaald land of van een systematische groep. Tips voor nieuwe literatuur en boekbesprekingen ingezonden door lezers zijn van harte welkom. Redakteur: Jan Cor Jacobs, Tesselschadestraat 6, 3521 XV Utrecht, tel. 030-935432.

Einige Anmerkungen zur Zucht und Haltung von Eierschlangen. H. Kulmus, Herpetofauna (Ludwigsburg), 1985, Vol. 7 (36): 23-33.

De auteur beschrijft de systematiek en taxonomie van de volgende soorten: Dasypeltis inornata, Dasypeltis fasciata, Dasypeltis scabra, Dasypeltis atra, Dasypeltis palmarum, Dasypeltis medici medici, Dasypeltis medici lamuensis en Elachistodon westermanni.

In de literatuur is weinig over de Dasypeltinae te vinden dat gaat over de manier van houden en nakweken. De auteur is van mening dat iemand die een dier heeft waar weinig over bekend is zo goed mogelijk het klimaat van het verspreidingsgebied van zo'n dier moet nabootsen. Dit houdt onder andere in dat Dasypeltis fasciata als regenwoudbewoner een hoge luchtvochtigheid vereist en Dasypeltis atra als bergwoudbewoner een sterke nachtelijke afkoeling. De rest van het artikel is een aanvulling op een eerdere publikatie van de auteur.

De dieren zijn geslachtsrijp in het derde jaar. Bij nakweekdieren werd de vroegste paring gezien op 2 jaar en 9 maanden. Het vrouwtje was 60 cm lang, 50 g zwaar en was 10 maal verveld.

Het mannetje was 40 cm lang, 20 g zwaar en was 9 maal verveld.

Sommige houders van eieretende slangen passen, wegens het gebrek aan eieren, dwangvoederen toe. Hoewel de auteur het hier niet mee eens is, heeft hij toch enkele aanwijzingen. Uit verscheidene onderzoeken blijkt dat bij het eten van eieren, ondanks dat de schaal weer uitgespuwd wordt, toch kalkdelen in de slang achterblijven en verteerd worden. Hierbij dient met het voeren rekening te worden gehouden. Dit betekent, dat ook volwassen dieren niet alléén met kippeëieren gevoerd mogen worden, want de eischalen hiervan zijn zo groot en hard, dat er geen klaksplinters achterblijven. Ook bij dwangvoeren dient kalk gegeven te worden.

De dieren, ook pasgeboren, bezitten een groot vermogen om zonder voedsel te overleven. Bij de auteur kwam het voor dat jonge dieren zes maanden geen voedsel kregen zonder dat ze hier schade van ondervonden. Toen de auteur enkele eitjes in het terrarium legde waren de slangetjes die 6½ maand oud waren en die nog niet (nooit!) gegeten hadden hier wel in geïnteresseerd, de dieren die pas 5 maanden oud waren nog nauwelijks.

Als de dieren voor het eerst met een groter formaat ei dan ze gewend zijn gekonfronteerd worden, of met een groot ei na een lange eetpauze (meer dan twee maanden) volgt er een apart soort "kaakgymnastiek" voor het ei gegeten wordt.

De auteur is het niet eens met de voor eieretende slangen vaak gebruikte term "rudimentaire tanden", daar rudimentair wijst op iets zonder functie. De weliswaar kleine tanden hebben volgens hem wel degelijk een functie in het vinden van houvast op de eischaal.

Lamprophis fuliginosus (Boie, 1827), die Afrikaanse Hausschlange. V. Nägele, Herpetofauna (Ludwigsburg), 1985, Vol. 7 (34): 31-34.

In december 1980 kwam de auteur in het bezit van één mannetje en twee vrouwtjes van deze soort, die net geboren waren (21-22 cm, 3-4,5 g). Ze werden ondergebracht in kleine plastic bakjes van 20x10x8 cm (lxbxh) met krantepapier als bodembedekking, een klein drinkbakje en een klein bloempotje van turf, dat tot 1 cm hoogte afgeknipt was, als schuilplaats. Deze bakjes werden op een ander terrarium gezet. De bodemtemperatuur was overdag 28-30°C. Een 25 Watt lamp diende als verlichting. De temperatuur was 's nachts 15-18°C. 's Ochtends werd in de bakjes gesproeid, twee uur voordat de verwarming aanging. Daarna droogden de bakjes snel. De dieren kregen wekelijks een muis, de grootte aangepast aan de grootte van de slangen. Na ongeveer acht maanden werd de periode tussen opéénvolgende voedselaanbiedingen langzaam verlengd tot 2 à 3 weken. In mei 1981 kwamen de dieren in een groter terrarium (60x35x40 cm), met daarin een 40 Watt spot, die zorgde voor een bodemtemperatuur van 32°C. De luchttemperatuur bedroeg 20-25°C overdag. Een 25 Watt TL zorgde voor de overige verlichting. De bodem was voor de helft met turf en voor de andere helft met kiezel (2-3 mm) bedekt. Als schuilplaats was van stukken zandsteen een rotsje gemaakt. Tevens waren er wat planten.

Op 31 december 1981 deed het mannetje (57 cm, 53 g), paarpogingen. Het mannetje werd voor twee maanden uit het terrarium verwijderd. De vrouwtjes waren toen 58 en 63 cm lang en wogen 71 en 83 g. Het mannetje werd eind februari 1982 weer bij de vrouwtjes gezet, maar deed geen paarpogingen meer. Echter, eind maart 1982 werd een vrouwtje duidelijk dikker en hierin konden zeven eieren gevoeld worden. Bij het

andere vrouwtje werd een gezwollen follikel gevoeld. Op 18 maart 1982 at het zwangere dier nog een muis en weigerde daarna voedsel. Op 12 april 1982 vervelde ze nog en vier dagen later begon ze onrustig door het terrarium te kruipen. Ze werd overgezet in een plastic terrarium van 35x20x18 cm dat van een 10 cm dikke laag vochtige turf, een stuk schors en een drinkbakje was voorzien. Een bodemverwarming hield de temperatuur op 27⁰C. Op 27 april 1982 legde het toen 17 maanden oude vrouwtje 7 eieren. Ze werden uitgebroed bij 24-28⁰C bij een luchtvochtigheid van ongeveer 94%. Op 7 en 8 juli kwamen alle eieren uit, de eerste vervelling vond ongeveer na negen dagen plaats. Vijf jonge dieren aten direkt zelfstandig nestjonge muisjes, de andere twee hebben nooit zelfstandig gegeten; één stierf na drie maanden, de ander leek na een jaar coördinatiestoornissen te hebben. In november 1982 kwamen alle dieren weer in één terrarium (120x50x40 cm) met een 40 Watt TL als verlichting en een 75 Watt persijglaslamp met dimmer als verwarming. Deze laatste hield op één plaats de bodemtemperatuur op 32⁰C. In december 1982 hadden beide vrouwtjes gezwollen follikels, maar op 4 januari 1983 paarde het mannetje wederom met alleen het vrouwtje dat al eerder drachtig was geweest. Op 2 mei 1983 legde het vrouwtje weer in het plastic terrarium, 10 eieren, waarvan er 8 waren bevrucht. Na 71 tot 75 dagen bij 23-30⁰C (gemiddeld 25⁰C) kwamen de eieren uit. Gedurende half juni 1983 konden bij hetzelfde vrouwtje 8 eieren gevoeld worden welke zij op 6 juli 1983 legde. Aangezien geen paringen gezien waren vermoedt de auteur dat het hier om amphigonia retardata gaat. Na 71 tot 75 dagen kwamen 8 jongen uit.